

BZ

VODOVOD &
KANALIZACE

..... strana 4

VÁNOČNÍ
ŠIFROVÁNÍ

..... strana 14

ZDARMA

UŠOVICKÝ PRAVODAJ

2024

3

Slovo redakce

Milé čtenářky, milí čtenáři!

už je to (zase) tady. Již po několik týdnů jsme svědky méně přívětivého počasí, pouliční výzdoba se postupně halí do světýlek a mnohé jehličnany na náměstích a návších do ozdob. A to i přes skutečnost, že se léto poněkud nechtělo končit. Nakonec ovšem přeci jen ustoupilo a přenechalo vládu dalším ročním obdobím. Inu, čas zkrátka plyne neúnavně vpřed a všem měří stejným metrem. Zastavit bohužel nejde. Někdy se dokonce zdá, že i pěkně utíká. Jak jinak si vysvětlit, že nás příští rok čeká již čtvrtstoletí od milénia?!

Dvacet pět let si opravdu říká o nějaké bilancování, což? Myslím, že každý z nás by si mohl najít chvíli a v myslí shrnout, co vše stihl v poslední 2,5 dekádě. Schválně si také na Vánoce vytáhněte fotoalba a podívejte se, jak se za tu dobu změnila Vaše domovy či okolí. A jak jsme se změnilí my sami? I když mohla proběhnout změna zevnějšku, tak ve skrytu duše jsme pořád víceméně stejní, že? Stejná je i naše lidská přirozenost - věřit v to lepší nejen v nás, ale i kolem nás. Pojdme si tedy přát, aby brzy byly ponuré mlhy vystřídány jasnými dny (ideálně s nějakou sněhovou pokrývkou) a aby to do roku 2050 neuteklo tak rychle jako do roku 2025.

Závěrem bych Vás rád pozval na mnohé kulturní akce pořádané na přelomu roku. Shrnutí tradičně naleznete na poslední straně Zpravodaje.

Přeji Vám příjemné čtení a klidné vánoční svátky!
Mějte hezký sváteční čas.

za redakční radu

[Jan Pytlík]

Obsah

Slovo starosty obce	3
Přehled usnesení zastupitelstva	3
Výstavba vodovodu a kanalizace	4
20. leté výročí zavedení MHD	5
Smrk u Pomníku padlých	6
Cyklostezka na Richardov	7
Prohlídka zámku	7
Společenský život	9
Z historie	10
Biodiverzita a jak ji podpořit	11
Turistika, výlety , zajímavé cíle	12
Vánoční rodinné šifrování	14
Přehled akcí	16

BUŠOVICKÝ ZPRAVODAJ

- občasník pro občany Bušovic, Sedlecka a Střápole vydává obec Bušovice, IČ: 00258652. Redakční rada: Blanka Pechmanová Brabencová, Luboš Pták, Jan Pytlík, Jana Racková a Tereza Šlehoferová.

Příspěvky a inzerci je možno podávat na adrese: redakce obec Bušovice, Bušovice 7, 338 24, Břasy 1 nebo na e-mail: redakce@busovice.cz. Grafická úprava: Jan Pytlík. Příspěvky procházejí standardní redakční úpravou. Za obsahovou správnost odpovídají autoři. Názory zde uveřejněné nemusejí vždy vyjadřovat postoj redakce.

MK ČRE 11115. Toto číslo vyšlo 27.11. 2024. Náklad 300 výtisků.

Obrázek na titulní straně

Jeden z andělů vánoční stezky 2022 (archiv Jan Pytlík)

Slovo starosty obce

Vážení spoluobčané,

pomalou se blíží konec roku a my se opět hlásíme s dalším číslem Bušovického zpravodaje. V úvodním slově starosty bych Vás chtěl informovat, co se v našich obcích událo. Jsem si vědom toho, že se nyní všichni nacházíme ve složitějším období - rozkopané obce, uzavírky, objížďky a podobně, prostě nic příjemného. Pro některé domácnosti navíc nastal daleko závažnější problém - nedostatek vody ve studni. I toto se snaží obec řešit pomocí provizorního vodojemu, který bude již brzy nahrazen hlavním vodojemem. V současné době se řeší i další komplikace stavby jako je přeložení části jednotné kanalizace (budoucí dešťová) či kamenité podloží v jedné větvi kanalizace a podobně. Doufám, že se povede všechny situace vyřešit alespoň k částečné spokojenosti všech obyvatel obce. Podrobnější informace naleznete v článku našeho technického dozoru stavby v tomto výtisku.

Kromě této výstavby jsme uskutečnili úpravu povrchu části cyklostezky v úseku Richardov – Sedlecko a to vyasfaltováním.

Jelikož je tato trasa součástí cyklostezky Chrást – Zvíkovec, bylo možné využít dotaci Plzeňského kraje. Konkrétně se jedná o částku 900 tisíc korun, naše obec doplatila cca 309 tisíc korun. Další velmi důležitou oblastí pro obec je jednání se Správou a údržbou silnic a krajem o opravě komunikací. Obec obdrží z dotace pouze 70 procent financí na opravu jednoho jízdního pruhu, proto v současné době jednáme se Správou a údržbou silnic a Plzeňským krajem o finanční podpoře na druhý jízdní pruh. Zastupitelstvo také řeší následnou realizaci chodníků, ale to se zatím bojím předpovídat, zda na tuto sféru zbydou nějaké finanční prostředky.

Závěrem bych Vám chtěl popřát klidné vánoční svátky a pozvat na rozsvícení vánočního stromečku.

V Bušovicích 1. prosince 2024 v 16,30 hod. Program zpříjemní vystoupení souboru Sboreček ZŠ a ZUŠ z Chrástu.

V Sedlecku 29. listopadu 2024 od 16,30 hod. a ve Strápoli 1. prosince 2024 od 17,30 hod.

[Luboš Pták]

Z jednání zastupitelstva obce

Zastupitelstvo obce Bušovice na svém jednání 26. srpna 2024 kromě jiného:

~ schválilo vybrané vlakové spoje, na které bude zajištěn svoz občanů z Bušovic po dobu uzavírky Smědčice-Chrást od 16.9.2024 po dobu cca 3 týdnů.

~ schválilo Smlouvu o zřízení věcného břemene mezi obcí Bušovice, GasNet, s.r.o. Ústí nad Labem a Jaime Bishop Zabalou, Bušovice 35 na par.č. 271 v k.ú. Bušovice.

~ schválilo Smlouvu o zřízení věcného břemene služebnosti č. IV-12-0022181/1 týkající se pozemku par.č. 226 v k.ú. Sedlecko mezi obcí Bušovice a ČEZ Distribuce a.s. Děčín a pověřilo starostu obce podpisem.

~ vzalo na vědomí informaci starosty obce k záměru společnosti CETIN na připojení domácností, institucí a firem na optickou síť a pověřuje starostu obce informovat se u zástupkyně CETINU na možnost odstoupení od záměru.

~ vzalo na vědomí informaci starosty obce k nutnosti zadat zhotovení energetických štítků budov v majetku obce. Původní jsou již prošlé.

~ vzalo na vědomí informaci o plnění rozpočtu obce za 1.pololetí 2024.

Z jednání zastupitelstva obce

Zastupitelstvo obce Bušovice na svém jednání 30. září 2024 kromě jiného:

~ schválilo Zastupitelstvo obce schvaluje Smlouvu o poskytnutí účelové dotace z rozpočtu Plzeňského kraje v rámci programu „Individuální dotace ODSH v roce 2024“ č. 44552024 na opravu cyklostezky v Sedlecku a pověřilo starostu obce podpisem.

~ schválilo změnu platebních podmínek od 1.1.2025 tj. 3 000 Kč za svoz 1 ks kontejneru na textil.

~ schválilo Smlouvu o dílo se společností Swietelsky stavební s.r.o., číslo smlouvy S25-024-0047 na opravu cyklostezky Bušovice-Sedlecko v předpokládané ceně 999 637,07 Kč bez DPH a pověřilo starostu obce podpisem.

~ schválilo Smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene č. 1004C24/07 ke stavbě přípojky NN pro zásobní vodojem na pozemku par. č. 439/7 v k.ú. Bušovice.

Výstavba vodovodu a kanalizace

AKTUÁLNÍ STAV

SEDLECKO

Je již částečně realizován hlavní vodovodní řad (cca 60%). Nyní probíhá výstavba řadu V4.1.1 (ke hřbitovu). Současně probíhá realizace vodovodních přípojek na hranice pozemků majitelů nemovitostí.

STŘAPOLE

Hlavní vodovodní řad je téměř hotov (cca 80%). Nyní probíhá výstavba vodovodních přípojek na hranice pozemků majitelů nemovitostí.

BUŠOVICE

Hlavní řady a přípojky částečně realizovány (cca 60%). Současně probíhá další postupná realizace hlavních řadů a domovních přípojek.

Aktuálně - Stoka K.1.5 a vodovod (od křižovatky u rybníka směrem na Sedlecko) – probíhá řízený horizontální vrt se zatažením ocelové chráničky pro vtažení potrubí, realizace hlavního řadu a přípojek. Komplikací bylo objevení původního, z cihel zděného, mostu s dutým prostorem (nyní sloužící

jako propustek pro stávající jednotnou kanalizaci), který je přímo v trase řízeného vrtu. Po jeho objevení jsme přizvali zástupce SÚS, který nám doporučil po realizaci vrtu volný prostor propustku vyplnit vhodným materiálem. Bez dalších opatření.

U zámku – V blízkosti zámku byla z důvodu ochrany objektu projektem navržena šetrnější technologie řízeného horizontálního vrtání v zemině (zamezení otřesům z kopání). Po provedení kopaných sond bylo zjištěno, že těžitelnost horniny v tomto úseku neodpovídá projekčnímu předpokladu a bude nutno realizovat takzvané skalní vrtání. Tato metoda je o něco dražší oproti standardnímu vrtání v zemině navrženém v projektu. Zároveň je nutno v tomto prostoru podejít historický sklep pro č.p.30. Hodnota případného navýšení ceny je nyní předmětem jednání.

Dále se v obci aktuálně realizuje stoka K1.10.1 s příslušným vodovodem - od točny autobusu místní komunikace směrem k lesu.

ČOV

V současné době je zhotovena převážná část stavební části objektu. Aktuálně probíhá instalace strojně-technologických částí a elektroinstalace.

Z OBCE

VODOJEM

V současné době je zhotovena převážná část stavební části objektu. Aktuálně probíhá instalace strojně-technologických částí a elektroinstalace.

STAV VEŘEJNÝCH KOMUNIKACÍ PO REALIZACI

V obci Bušovice byl realizační společností STAVMONTA zvolen postup, při kterém se ponechá stavební rýha po realizaci pro zimní období takzvané otevřená (ponechaná vlivům dopravy a povětrnostních podmínek), který je stavebními společnostmi praktikován častěji. Určitě jste to již na komunikacích při výstavbě kanalizace v jiné obci zažili. Tento způsob zajistí lepší a stejnoměrné sedání zeminy ve výkopu, tudíž méně potencionálních závad v komunikaci během a po skončení záruční lhůty. Tato metoda je zároveň schválena SÚS, za podmínek, že bude zhotovitel zejména po dobu zimního období rýhu udržovat a dosypávat případné výtluky. Tento postup je taktéž dle mého nevhodnější.

NÁHRADNÍ ZÁSOBENÍ VODOU

U některých nemovitostí v blízkosti realizovaných prací v Bušovicích došlo během výstavby k poklesu hladiny vody ve studních. Na tuto situaci obec zareagovala provizorním propojením již zhotoveného vodovodu a náhradního kontejnerového vodojemu dodaného společností Elmontia. Tímto došlo k plnohodnotné náhradě vody občanům v dotčených lokalitách. Ke konci měsíce listopadu bude již kontejnerový vodojem odvezen a díky spolupráci se zhotovitelem stavby dojde k provizornímu propojení vodovodu s nově vybudovaným betonovým vodojemem.

Termíny nejbližších prací a uzavírek v obci

Od 19.11.2024 do konce roku místní komunikace od p. Tomáška čp. 14.

Od prvního týdne nového roku hlavní silnice od rybníku směrem k Vítince. Po dokončení prací na této hlavní silnici bude následovat komunikace od rybníku směrem na Litohlavy (Cikánka).

[Michal Ryneš, TDI]

20. výročí zavedení linky MHD č. 52 do Bušovic

Letos 15. listopadu uběhlo neuvěřitelných 20 let, kdy přijel první autobus Městské hromadné dopravy z Plzně do Bušovic. Pamětníci si určitě na tento slavnostní okamžik vzpomenou.

Co tomu předcházelo? Především usilovná práce bývalého starosty Pavla Čechury. V roce 2002 schválilo zastupitelstvo obce záměr prodloužení linky č. 52 ze Smědčic. Byla vyvolána mnohdy složitá jednání s Plzeňskými městskými dopravními podniky a.s. a dalšími dotčenými organizacemi. I přes mnohé problémy se nakonec vše podařilo.

Z tohoto důvodu byly také vybudovány nové zastávky u rybníku v Bušovicích a točna autobusu.

V roce 2013 byla zavedena kromě denních a večerních spojů také linka noční označena jako N11 v pátek, v sobotu a v den před státním svátkem. Tento spoj byl prodloužen až na Sedlecko.

Foto: Ing. Jiří Klusoň, t.č.obchodně-provozní ředitel PmDP a starosta obce Pavel Čechura (archiv Jana Racková)

Z OBCE

V červnu 2020 Plzeňský kraj změnil dopravce autobusové přepravy. Dosavadního dopravce ČSAD autobusy Plzeň nahradila společnost Arriva.

A se změnou dopravce se změnil i provoz autobusů městské hromadné dopravy. Dopravní podniky města Plzně od této chvíle obsluhují pouze město. Provoz linek mimo město, u nás linka č. 52, převzala též společnost Arriva. Plzeňské městské dopravní podniky zajišťují pouze noční linku N11.

Poslední spoj linky č. 52 k nám do Bušovic zavítal v sobotu 13. června 2020.

[Jana Racková]

Foto: První a poslední spoj na zastávce Bušovice, konečná (archiv Jana Racková a busportal.cz)

Smrk pichlavý u pomníku v Bušovicích

V Bušovicích u pomníku padlých se léta tyčil Smrk pichlavý (*Picea pungens*) též nazývaný smrk stříbrný.

Mnozí občané se ptají, proč se musel tento smrk pokácet.

V posledních letech strom začal značně prosychat. Míru prosychání způsobuje více faktorů např. houbové nákazy, paraziti, okolní stres apod., přičemž tím hlavním je v současnosti mšice smrková (*Elatobium abietinum*), která se v minulých letech masivně přemnožila. I když na první pohled toto nebylo znatelné.

Dalším problémem bylo naklonění celého stromu a tím i riziko vyvrácení při promáčené půdě nebo větším větrem a poškození okolního majetku.

Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto o pokácení.

Po ukončení stavebních prací na výstavbě vodovodu a kanalizace bude v příštích letech prostor upraven a vysazena nová zeleň.

[Jana Racková]

Foto: Smrk u pomníku v Bušovicích (archiv Jan Pytlík)

Cyklostezka ze Sedlecka na Richardov

Na přelomu letošního léta a podzimu došlo k úpravě polní cesty mezi Sedleckem a Richardovem. Dosavadní povrch tvořený nezpevněným asfaltovým recyklátem byl nahrazen asfaltovým betonem. Samotnému položení asfaltu předcházelo odplevelení trasy a přerovnání štěrkové vrstvy pro následné položení konstrukčních a asfaltových vrstev (podkladní a svrchní). Iniciátorem změny byl Plzeňský kraj, který také stavbu z 75% financoval. Nově vzniklá cyklostezka se stala součástí cyklotrasy vedoucí z Plzně do Zvíkovce. Náš sedlecký úsek měří 670 m a jeho šířka je minimálně 2,0 m.

[Jan Pytlík]

Foto: nový povrch na cestě na Richardov (archiv Jan Pytlík)

Zámek v Bušovicích se otevřel veřejnosti

V pátek 13.9.2024 se od 17 hodin na chvíli otevřely široké veřejnosti prostory zámku v Bušovicích. Zámek je nyní jedním z depozitářů Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje, a právě ve spolupráci s touto institucí byla uskutečněna prohlídka objektu. Zámek provedl ředitel knihovny Daniel Bechný a členka zastupitelstva obce Tereza Šlehoferová. Velmi příjemným překvapením byla vysoká účast veřejnost - prohlídky se zúčastnila více než stovka návštěvníků. S místem zámku se přítomným pojilo a pojí mnoho vzpomínek, neboť bušovický zámek sloužil v průběhu času mnoha účelům, byla zde škola, školka (žňový útulek), klubovna místní mládeže nebo i kadeřnictví.

Foto: účast na prohlídce bušovického zámku (archiv Jan Pytlík)

SPOLEČENSKÝ ŽIVOT

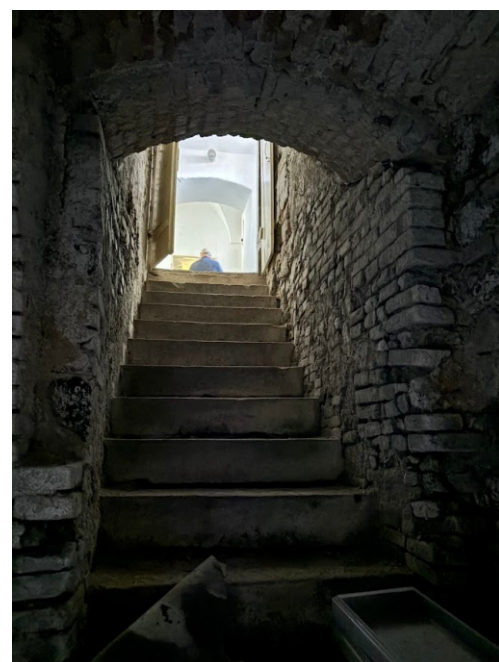
„Před 70 lety jsem sem přišel jako prvňáček.“

„Tady jsme měli hernu.“

„Tady byla klubovna a tady kadeřnictví, jo a tady jsme spali.“

„Já měl od všeho klíče.“

To jsou jen některé střípky ze vzpomínek, které v průběhu prohlídky zazněly. Návštěvníci často vzpomínali na svoje zážitky, které mají spojené s tímto významným bušovickým místem, někteří přinesli i dobové fotografie a vzpomínali, kdo s kým chodil do školy, s kým seděl v lavici, co vše prováděli v místní klubovně.

Zámek je nyní po částečné rekonstrukci, pravděpodobně již nebude sloužit jako depozitář, neboť Studijní a vědecká knihovna získala pro tento účel příhodnější prostory v Plzni, nicméně v držení knihovny zámek zůstává a je možné, že časem se jeho dveře pro veřejnost opět otevřou. Nabízí se zorganizovat na zámku další akci a poskytnout tak delší prostor pro společné vzpomínání, třeba i spolu s fotodokumentací, výstavou dobových fotografií nebo doprovodným kulturním programem.

Foto: interiér zámku (archiv Jan Pytlík)

[Tereza Šlehoferová]

SPOLEČENSKÝ ŽIVOT

Foto: interiér zámku (archiv Jan Pytlík)

Klub a Klubík Zastávka

Sedleckou klubovnu jsme přes léto nechali odpočinout a po vydařeném obecním setkání u vínečka opět oprášili oblíbené deskové hry. Ty se tento podzim konaly 18. října a 15. listopadu, kdy byl druhý termín doplněn o korálkovou dílničku – opět děkuji hlavně Aničce Haškové za trpělivý servis pro menší děti a všem účastníkům za milé posezení. U takových posezení je milé být, protože nikdy nevíme, s jakou hrou kdo přijde, ale vždy je to nakonec velká zábava. Letos nás třeba hodně pobavil Scrabble, Time's Up!, ale i klasika – hlavně malé děti nikdy neomrzí Dobble a Pexeso. Ještě pár sezení a můžeme na hospodský kvíz :-).

Před námi jsou nyní Vánoce a s nimi tedy přicházejí 3 tradiční akce – Rozsvícení vánočního stromku, Věncování a Betlémské světlo. Pozvánky jsou již zveřejněny, kdo by se chtěl ujistit v termínu jejich konání, nahlédněte na poslední stranu tohoto čísla.

Po Novém roce se můžete opět těšit na společná setkání, sledujte nástěnky a FB. Pro tuto chvíli přejeme všem klidné svátky strávené ve zdraví ve společnosti svých blízkých a těšíme se na viděnou!

Za Klub a Klubík Zastávka

[Blanka Pechmanová Brabencová]

Foto:
listopadové deskovky
(archiv Anna Hašková)

MOHLO BY VÁS ZAJÍMAT

Foto:
listopadové deskovky
(archiv Anna Hašková)

QR kód odkazující na
facebookovou skupinu
Bušovice-Sedlecko-
Střápole

Aktivních přátel, kteří by měli chuť se podílet na komunitním životě v naší obci není nikdy dost. Proto máte-li jakýkoliv nápad k uspořádání nějaké akce - ať už je to fotbal, stopovačka, dílnička pletení nebo beseda, přednáška - ozvěte se na klubaklubikzastavka@gmail.com nebo do FB skupiny Bušovice-Sedlecko-Střápole. Rádi váš nápad podpoříme!

Z historie obce

Jak to bylo s bušovickým svatým Janem Nepomuckým

Kdysi, někdy kolem roku 1710 byl postaven bušovický zámek. Někdy nedlouho poté byla pořízena pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého. Prý ji pořídila Sibyla Zdeňka Robová, rozená hraběnka z Vidršperka, měšťanka rokycanská. Mělo to být poděkování světcům za uzdravení její dcerušky Marie. Její sestra, jeptiška Rozina, ze stejného důvodu věnovala do kaple zámku světcův obraz. Socha stála ještě na konci 19. století na původním místě proti zámku, mezi starými lipami a v květinové zahradce. Lípy ale potom překážely a pro narůstající dopravu bylo třeba rozšířit cestu. Stromy pokáceli a sochu přemístili kousek níže k můstku přes potok.

Kolem roku 1925 ale došlo k vandalskému činu, kdy sochu někdo rozbil a její hlava se ztratila. Tehdejší kronikář předpokládal, že ji hodili do blízkého rybníka, ale kdo ví, kde skončila. Tehdejší hladoví venkovští vlastenci nového svobodného státu přistupovali ke kulturnímu a duchovnímu odkazu dávných feudálních mecenášů po svém. Světec podle kroniky prý nebyl nikdy skutečnou postavou, jen upomínkou na největší lidský robotní útlak rolnictva v době temna.

Už před tím místní uvažovali o odstranění sochy, aby udělala místo novému pomníku padlým v 1. sv. válce. Vandal to jen urychlil. Zbytek sochy byl později uložen na dvoře zámku, tehdy u školy.

Po mnoha letech, byla v roce 2010 v blízkosti zámku osazena socha světce úplně nová. Kéž by navždy ochraňovala všechny Bušovické.

[Jana Velleková]

Aktuality, zajímavosti, ostatní

Biodiverzita a jak ji podpořit

Správné přikrmování ptáků

Přikrmování ptáků je bezesporu bohubilá a velmi oblíbená činnost, které se věnují lidé na celém světě. Zdánlivě neotřesitelná a roky zafixovaná praxe nemusí být vždy to, co ptákům vyhovuje. Ostatně příklady dietních pochybení při krmení zvířat se s železnou pravidelností objevují i ve večerním zpravodajství. Většinou jsou tyto chyby lemovány dobrým úmyslem - nikdo určitě nechce způsobovat vážné zažívací potíže či úmrtí. Cizí zvířata bychom rozhodně neměli krmit, nemáme-li povolení majitele. Jak je to ovšem s volně žijícími živočichy? Pojdme se podívat na vhodné a nevhodné možnosti krmení ptáků.

Jak už bylo nastíněno, v případě, že se rozhodneme vybudovat ptačí krmítka a přikrmovat opeřence, tak na sebe bereme odpovědnost, abychom ptáčkům neublížili.

Potrava u nás přezimujících ptáků je převážně rostlinná a je založena je semenech, bobulích a jiných plodech. Krmivo, které vyhovuje největšímu okruhu návštěvníků krmítka je slunečnice. Vrabce a hrdličky potěší pšenice, oves, proso či luštěniny. Sýkorky, strakapoudy či brhlíky oproti tomu nejlépe pohostíme lojovou koulí. Kromě semen můžeme krmit i jablka (ideálně jich pár ponechat na jabloni) - jedná se o oblíbenou stravu kosů, kvíčalů či brkoslavů. Pokud nakupujete krmivo v obchodech, tak volte takové, které je označeno jako krmivo pro venkovní ptactvo či zimní směs. Krmení musí být chráněno před deštěm a sněhem, tak aby se nekazilo. Zároveň nepodáváme plesnivá krmiva. Zatím to zní velmi jednoduše a jasně, že? Pojdme se tedy podívat na nevhodnou praxi a další možná pochybení. Začneme nesprávným krmením. Ptačí krmítka totiž nesmí sloužit jako prostředek zbavování se kuchyňských zbytků. Veškerá slaná, sladká, kořeněná, přepálená či uzená jídla zde nemají co dělat, protože způsobují závažné zdravotní komplikace a někdy i smrt. Jednou z nejdůležitějších zásad je, že příkrm by měl probíhat pouze v zimních měsících při nízké teplotě a sněhové pokrývce, kdy je pro opeřence nejtěžší nalézt dost potravy. Ve zbytku roku, kdy mají ptáci jiné potravní nároky a vzrůstá riziko přenosu chorob, je vhodnější upravovat zahradu či okolí tak, aby poskytovalo dostatek přirozené potravy a úkrytů.

Během zimy bychom rovněž neměli překrmovat - pár dní bez plného krmítka nevádí. Toto opatření je důležité pro druhy, které ke krmítkům nelétají a oproti "krmítkovým" druhům mají konkurenční nevýhodu například během výběru hnízdních dutin, jež vede ke snižování populace dotčených druhů. Velmi důležitá je i hygiena krmítka, která by měla probíhat horkou vodou 1x za týden. Krmítka je přeci jen v přírodě neobvyklá věc, kde se na malé ploše a často ve velké míře setkává větší množství ptačích druhů. To vše nahrává velkému infekčnímu tlaku. Další, možná ne tak očekávaným doporučením, je umístění krmítek daleko od nezabezpečených skleněných ploch (například oken bez žaluzií či záclon) a na místo, které je klidné a dobře přehledné a nehrozí tak neočekávaný útok koček a jiných predátorů. Kromě přiměřeného krmení bychom neměli zapomínat na potřebu ptáků pít a zvláště v zimě provozovat ptačí pítka, které slouží jako vzácný nezamrzlý vodní zdroj.

Přikrmování vodních ptáků

Zásady krmení vodních ptáků jsou podobné jako u předchozí skupiny. Opět krmíme jen během zimního období a za silných mrazů. Volíme základní potraviny v přírodním stavu jako jsou obiloviny, hrách, cizrna, kukuřice, salát, listová zelenina, vařené brambory, odřezky zeleniny, slupky od zeleniny, popřípadě speciální granule pro vrubozobé.

Aktuality, zajímavosti, ostatní

Zcela nevhodné jsou kořeněné, mastné, sladké, slané potraviny, plesnivé či zkažené potraviny. Zbytky jídel či krmivo s ostrými hranami, u kterého hrozí poškození jícnu ptáků. Pokud vidíme, že ptáci na stanovišti nestíhají přinesenou potravu konzumovat, už další nepřidáváme. Nezkonzumované krmivo představuje obrovský zdroj živin ve vodě, jež vyúsťuje v toxické působení nadměrně se množících mikroorganismů.

A jak se to má s pečivem? Pečivo je velkým zdrojem energie, avšak obsahuje minimální množství minerálů, vitamínů, stopových prvků a

jako takové je pro krmení ptáků (respektive jejich zdárný růst a fungování) nevhodné. Zvláště nevhodné je příkrm pečivem během hnízdní sezóny, kdy nedostatek potřebných živin vede k nesprávnému vývinu a růstu kostí a kloubů a jejich deformacím. Takový pták nemusí být schopen letu, těžko si obstarává potravu a často se stává snadnou kořistí predátorů.

Pro detailnější vhled do problematiky doporučujeme stránku České společnosti ornitologické (www.birdlife.cz).

[Jan Pytlík]

Turistika, výlety, zajímavé cíle

Dnešní výlet nás zavede na pomezí okresů Rokycany a Plzeň-jih, do mírně zvládnuté krajiny plzeňské pahorkatiny. A kam, že se budou ubírat dnes naše kroky? Kdo z Vás tipuje, že se podíváme na zámek Kozel, tak není daleko od pravdy. Klasicistní architektonickou perlu od Plzně protentokrát mineme, ale pevně věříme, že zklamání nebudete.

Začátek téměř 7 km putování začíná v obci Kornatice. Pokud se rozhodnete využít pro přiblížení se vlak, tak vystupte na zastávce Kornatice žst. Přímo přes silnici začíná nově vybudovaná polní cesta lemovaná více než 100 ovocných stromků, kde část stromů má označení svého patrona či rodiny, která jej vysadila. Kromě ovocného stromořadí je cesta doplněna odpočinkovými zónami a božími muky. Po cestě se jde příjemně, jelikož se jedná o travnatý udržovaný povrch. Spodní vrstvy jsou navíc vysypány šterkem, tak je možný i přejezd techniky, ale i kočárků či kol, a to bez otravného boření se. Poté co mineme první vrchol Ořechovnu po pravici, začne cesta zvolna klesat a stáčet se k lesu. Po pár set metrech chůze podél lesa míjíme bod záchrany a směřujeme do lesa k rozcestíku, kde se vydáme po žluté na vyhlídku Mariina skála. Pro zajímavost je vhodné zmínit, že vyhlídka Mariina skála má známější jmenovkyni v národním parku České Švýcarsko, kousek od Jetřichovic či zříceniny skalního hradu Falkenštejn.

Západočeská Mariina vyhlídka možná není tak známá, nicméně její zpřístupnění včetně postavení altánu se odehrálo o 18 let dříve, a to již v roce 1836. Po pokochání se výhledem se vrátíme zpět na žlutou a posléze modrou trasu KČT, abychom dorazili až na zříceninu hradu Lopata. Na naučných tabulích a stromech v okolí zříceniny je tématicky umístěno několik stejnojmenných pracovních nástrojů. Schválně, kolik jich objevíte :). Přiblížíme-li se ke zřícenině, tak nás na první pohled jistě zaujme masivní přístupový most. Pro představu, jak dříve nejspíše vypadal hrad lze využít rekonstrukci na výukovém panelu. Ne nezajímavé zjištění je, že hrad byl brzy po svém postavení v 60. letech 14. století součástí husitských válek a jako mnohé stavby a sídla v našem okolí mu byly tyto války zkázou. I přes skutečnost, že se ze samotného hradu do dnešních časů moc nedochovalo, si toto místo stále zachovává svoje kouzlo.

MOHLO BY VÁS ZAJÍMAT

Po návratu na stezku se naskýtají 2 možnosti jak pokračovat. První možnost vede dále po modré, kde se u dalšího rozcestníku Hádek - hájovna napojíme na naučnou stezku F. X. Franze, ze které po zhruba 500 m potřeba odbočit doprava a sejít ke Kornatickému rybníku a přes lávku k zastávce Kornatice rybník. Druhá možnost spočívá v návratu na žlutou a pokračování až do Rokycan.

Ti odvážní, kteří zvolí cestu po žluté mohou vyrazit na další vyhlídkové místo. Jedná se o naposledy zmiňovanou rozhlednu Kotel. Stačí sledovat žlutou značku do Rakové a poté na 575 m vysoký vrch Kotel. Tato varianta výletu již měří 17 km. Tak jaký výlet zvolíte? Celodenní nebo nebo půldenní :)?

[Jan Pytlík]

Foto: lávka přes Kornatický potok a ze zříceniny hradu Lopata (archiv Jan Pytlík)

Pro načtení trasy výletu naskenujte QR kód

Blahopřání

**Vážení čtenáři,
k nadcházejícímu Adventu a
období přelomu roku Vám přejeme
jen to nejlepší.
Užijte si tyto sváteční dny dle
Vašich představ!**

**Šťastné Vánoce a úspěšný nový
rok 2025!**

[redakce]

PRO DĚTI

Vánoční rodinné šifrování

s letošním Adventem se vrací oblíbené vánoční šifrování! Tentokrát nás poznávání zavede na Kokotsko, kde budeme poznávat nová místa a luštit rébusy. Hlavní roli budou letos hrát studánky. Ovšem zde velký pozor! Nebude to totiž pouze o nejznámější ze všech - studánce Kokotsko, nýbrž i o těch méně známých a méně navštěvovaných!

Každý adventní víkend (sobotu a neděli) bude vždy u jedné ze studánek schovaný rébus k vyluštění a úkol ke splnění.

A kdy bude konkrétní studánka zašifrovaná? To je uvedeno níže :)

30.11-1.12

studánka u Horního
Kokotského rybníka

7.-8.12.

Brožova studánka
u Litohlavských polí

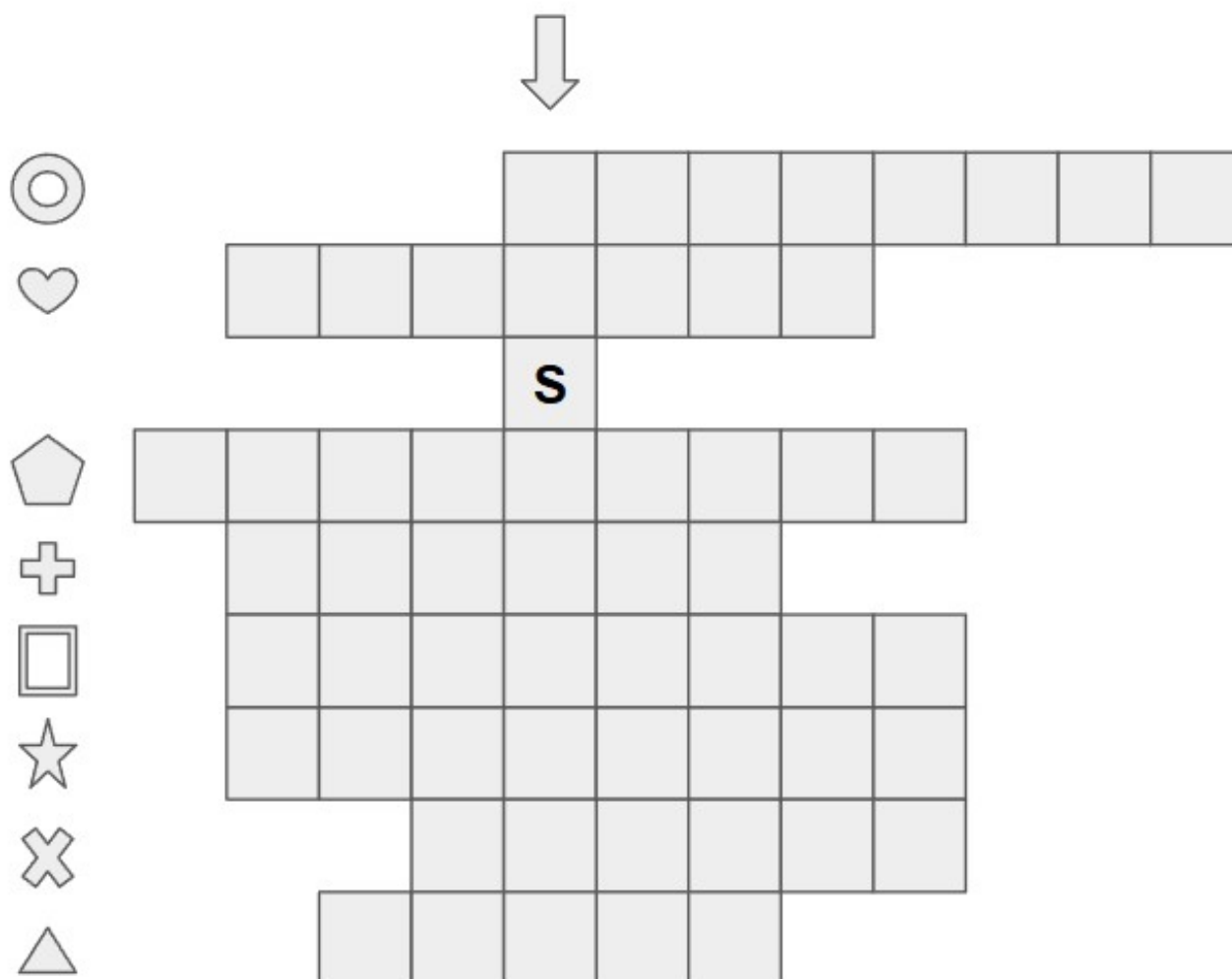
14.-15.12

Formánkova
studánka

21.-22.12

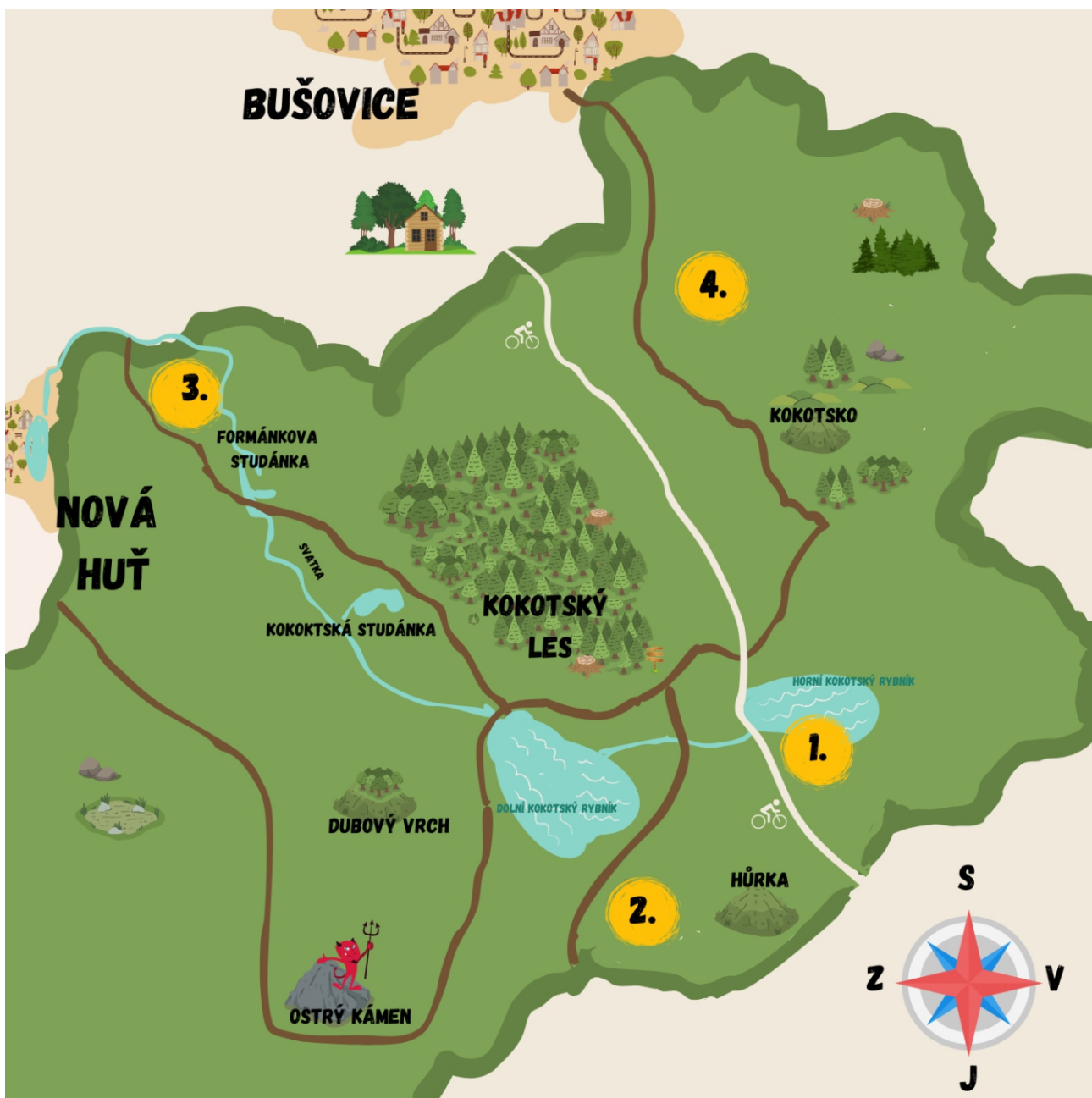
studánka ve
Studánkách

**Rébus i úkol vždy vede k 1 slovu, které zaznamenáte do křížovky.
Symboly na kartičce se shodují se symboly řádků.**

PRO DĚTI

mapa Vás zavede ke všem studánkám a cílům, které je třeba navštívit pro splnění vánoční šifry

A jak přesně nalézt v terénu hledané studánky? Ideálně zadejte názvy studánek například do mapového portálu **mapy.cz** a využijte GPS signál. Znalci polesí se samozřejmě mohou spolehnout na své zkušenosti :).

Úspěšní luštitelé si budou moci vyzvednout **odměnu** při předvánočním setkání na **Sedlecku** u kapličky **23. prosince** od **18:00** do **19:00**.

A co ti z Vás, kteří nemohou každý víkend vyrazit za šifrou? Nezoufejte! **Možnost vše** v klidu **doluštit bude** v čase zmíněného **předvánočního** setkání na **Sedlecku!**

[Jan Pytlík]

PŘEHLED PLÁNOVANÝCH AKCÍ

KDY	CO a KDE	KDO
29.11. pátek	ROZSVÍCENÍ SEDLECKÉHO STROMKU v Sedlecku u klubovny mezi 16:30 a 18:30	OBEC BUŠOVICE
adventní víkendy	VÁNOČNÍ RODINNÉ ŠIFROVÁNÍ plnění úkolů a rébusů s cílem vyluštit tajenku a získat odměnu	KLUB A KLUBÍK ZASTÁVKA
1.12. neděle	ADVENTNÍ VĚNCOVÁNÍ výroba věnců a dekorací pro Advent. Od 10:00 do 12:30	KLUB A KLUBÍK ZASTÁVKA
1.12. neděle	ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMEČKU vystoupení Sboreček ZŠ Chrást & ZUŠ Chrást od 16:30 u rybníku	OBEC BUŠOVICE
1.12. neděle	ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMEČKU od 17:30 na Střapoli	OBEC BUŠOVICE
23.12. pondělí	BETLÉMSKÉ SVĚTLO A PŘEDVÁNOČNÍ SETKÁNÍ u kapličky sv. Josefa na Sedlecku od 18:00 do 19:00	KLUB A KLUBÍK ZASTÁVKA
10.1. pátek	VČELAŘSKÝ PLES k tanci a poslechu hraje skupina Classic Band	ČESKÝ SVAZ VČELAŘŮ BUŠOVICE
11.1. sobota	DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ komedie Přes přísný zákaz dotýká se sněhu. Od 18:00 na sále bušovické hospody	DIVADELNÍ SPOLEK JEZÍRKO OBEC BUŠOVICE
14.2. pátek	HASIČSKÝ PLES k poslechu a tanci hraje kapela Sekvence	SDH BUŠOVICE
15.2. sobota	DĚTSKÝ MAŠKARNÍ BÁL	OBEC BUŠOVICE
29.3. sobota	UKLIĎME ČESKO dobrovolný úklid okolí. Začátek od 10:00 v Bušovicích u hospody, u obecního domu na Sedlecku a na návsi ve Střapoli.	OBEC BUŠOVICE